Zanim zgłosisz. Co naprawdę warto wiedzieć o systemie

Decyzja o zgłoszeniu przestępstwa powinna należeć tylko i wyłącznie do Ciebie. Aby móc ją podjąć świadomie, warto znać realia systemu.

CO MOŻESZ ZYSKAĆ

- bezpłatną pomoc psychologiczną, medyczną i prawną;
- odzyskanie poczucia sprawczości i autonomii;
- wzmocnienie poczucia sprawiedliwości;
- możliwość uzyskania kompensaty;
- pociągnięcie sprawcy do odpowiedzialności.

TWOJE PRAWA

- możesz zgłosić przestępstwo **pisemnie, do prokuratury**, bez konieczności ustnej rozmowy na komendzie;
- zgwałcenie jest **ścigane z urzędu**;
- masz prawo do **pełnomocnika**, **obecności osoby bliskiej** przy czynnościach (na policji, w sądzie, szpitalu) i **dostępu do akt** (w postępowaniu przygotowawczym prokurator może odmówić dostępu do akt sprawy);
- jeśli prokurator umorzy postępowanie, możesz wnieść **zażalenie**; masz na to **7 dni**.

CZEGO REALNIE MOŻESZ SIĘ SPODZIEWAĆ

- postępowania przygotowawczego, które trwa średnio **6–9 miesięcy**, potem tyle samo w sądzie – razem **nawet rok lub dłużej**;
- mimo przepisów o jednorazowym przesłuchaniu, w praktyce możesz opowiadać o zdarzeniu **kilka razy** – na policji, w prokuraturze, w sądzie;
- **agresywnej linii obrony** opierającej się na dyskredytacji i podważaniu Twojej wiarygodności;
- **kosztów**: sądowych, ew. reprezentacji prawnej, specjalistycznych opinii;
- **negatywnego wpływu na zdrowie psychiczne** – konieczności odtwarzania przebiegu traumatycznego wydarzenia, reakcji otoczenia, które mogą rzutować na proces zdrowienia;
- **jawności rozprawy**; można wnioskować o jej wyłączenie, ale decyduje sąd.

LICZBY, KTÓRE WARTO ZNAĆ

14 400+ **spraw o czyny z art. 197–199 k.k. wpłynęło łącznie do prokuratury w latach 2023–2025**

W PROKURATURZE

72% spraw zakończyło się odmową wszczęcia albo umorzeniem

25% aktem oskarżenia lub wnioskiem o skazanie bez rozprawy

Sprawy są najczęściej umarzane, ponieważ **nie ma wystarczających dowodów** lub brak jest znamion czynu zabronionego.

W SĄDZIE

87% spraw o zgwałcenie w typie podstawowym zakończyło się skazaniem

13% zakończyło się uniewinnieniem

Kara w zawieszeniu za zgwałcenie w typie podstawowym (art. 197 § 1 k.k.) to wyjątek: **6% w 2023 r.**

Więcej informacji i źródła w artykule dr Dominiki Czerniak i Aleksandry Bodzioch-Bryłkowskiej „Zgłaszanie przestępstw seksualnych – realia systemu" w zakładce Baza wiedzy na edu.feminoteka.pl.

Finansowane przez Unię Europejską